

TOPONIMI GRADINA KANFANARŠTINE

Prof. dr. sc. Klara Buršić-Matijašić
SVEUČILIŠTE JURJA DOBRILE U PULI
Filozofski fakultet
Odsjek za povijest

- **Toponim** grč. (*topos* – mjesto, kraj + *onoma* – ime, naziv) vlastito ime ljudskog naselja (grada, sela) i geografskog pojma (more, rijeke, planine, itd.).
- *Toponimija* – nauka koja se bavi proučavanjem toponima.

Gradina – kašteljer = tip prapovijesnog naselja ali i srednjovjekovni burgovi ili njihove ruševine.

Gradina = *veliki* grad (ostaci na dominantnom položaju; vidljivi veliki kameni građevinski elementi).

Kašteljer ili kaštelir = tal. *castelliere*

Kaštelir = kaštel

→ lat. *castellum*, i, n., odnosno deminutiv od *castrum*, i, n. = grad, kula, tvrđava.

Inačice:

Gradina

- *Gradinje, Gradište, Gradišće, Gradac* - Dalmacija, Dinaridi, sjev. Balkan
- **češki:** *hradište*
- **poljski:** *grodzisko*
- **ruski:** *gorodišće*

Kašteljer

- *Castellier, Caslir, Castellar* - **Apeninski poluotok, francuska Provansa;**
- *Castelir, Castlier, Castelaz, Castelera, Castelot, Castion, Caslac, Castelazza* – **Trentino – Alto Adige** - *Schlir, Schleier, Geisler ili Burgstall, Postal, Postol, Bostel*
- *Castle* – **engl.**
- *Burgwall, Wallburg ili Ringwall* – **njem.**

Kanfanarština

DEI
CASTELLIERI PREISTORICI
DELLA
REGIONE GIULIA

DOTT. CARLO MARCHESETTI

Scala 1 : 300 000

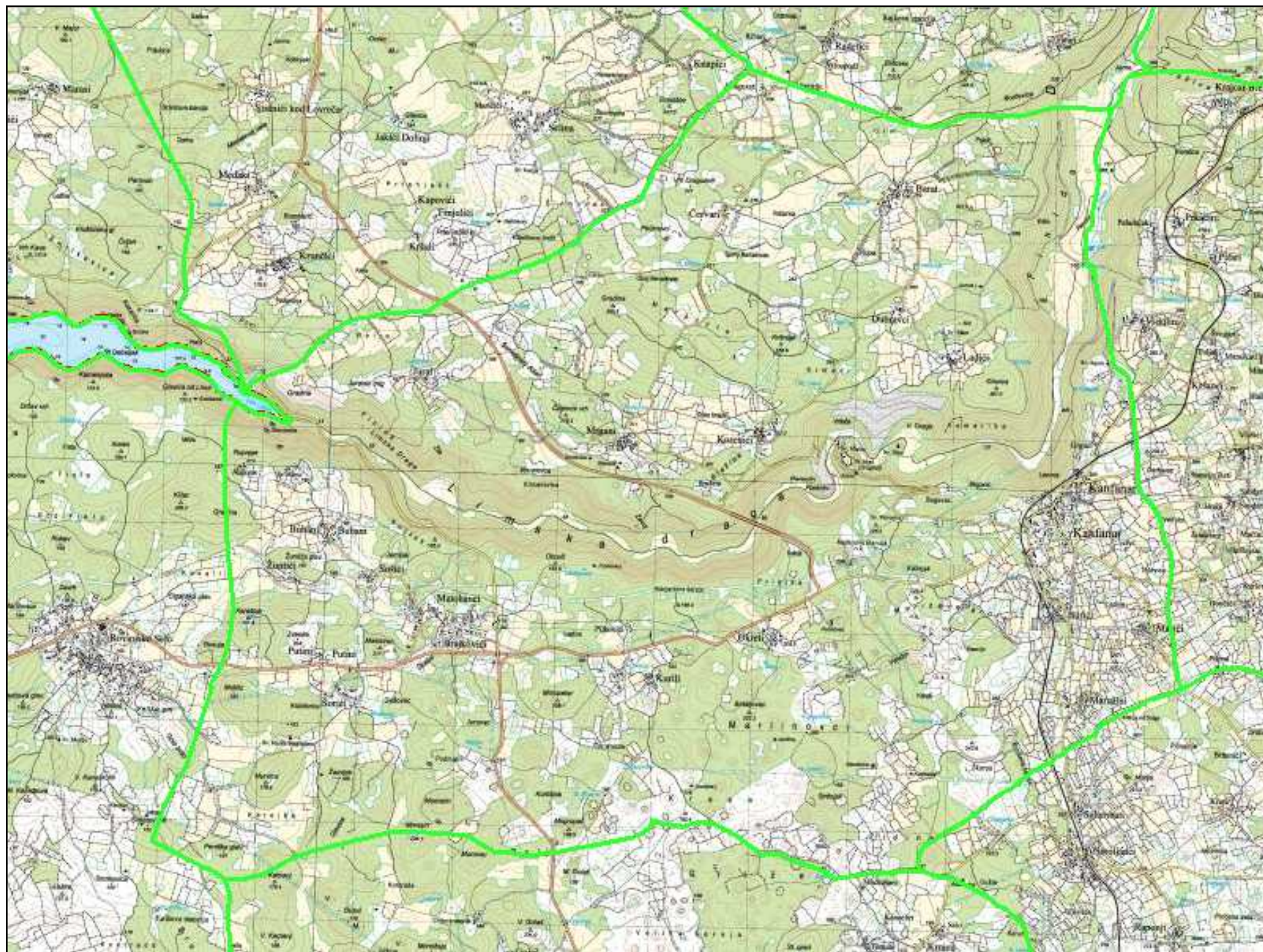
- o Luoghi abitati
 • Castelli
 A Necropoli preistoriche a tombe piane
 + Tumuli preistorici
 — Ferrovie
 — Strade
 — Confini

Matošević 1998.

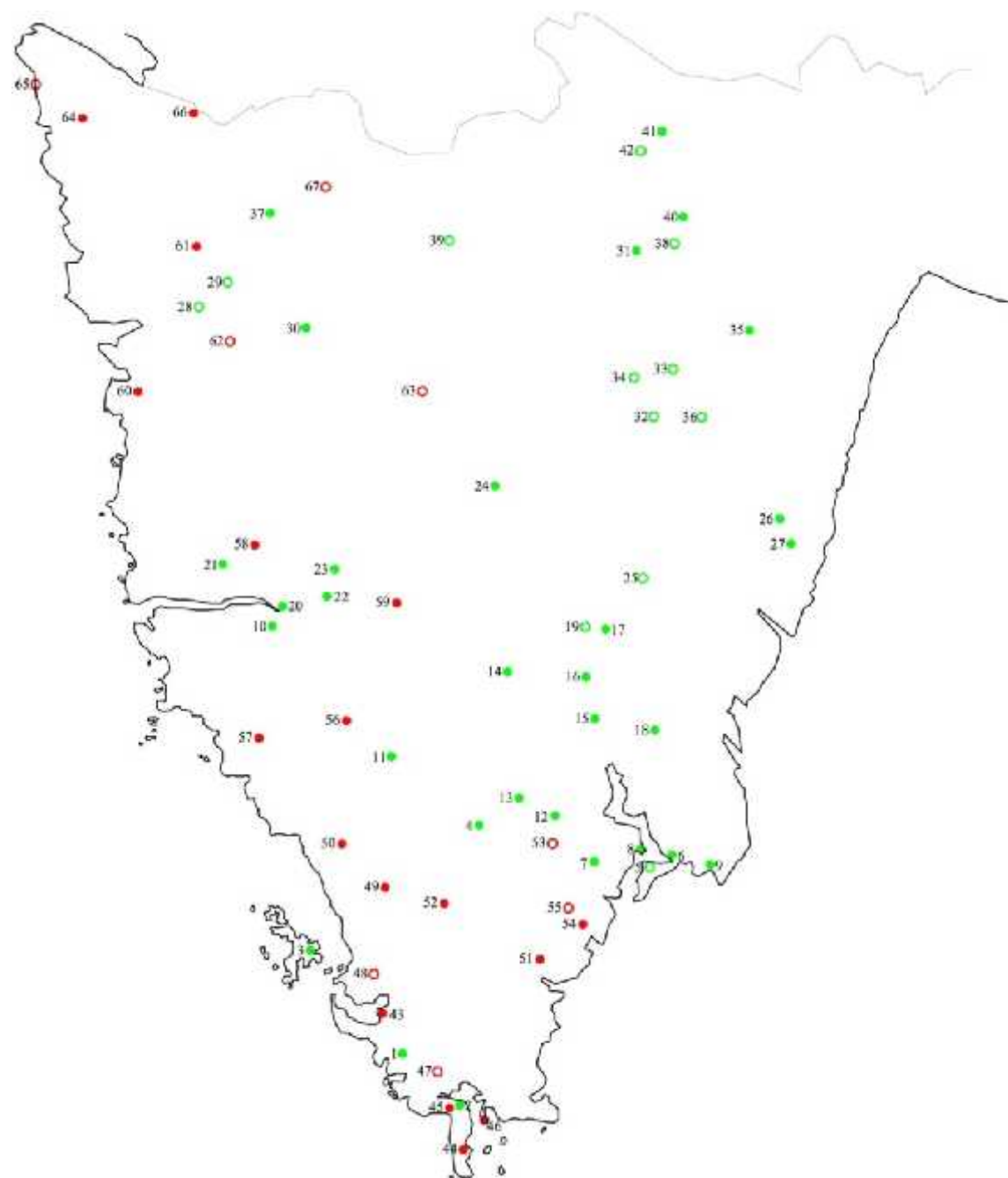
Popis lokaliteta: - 1. Karaštak, 2. Sveti Martin, 3. Romualdova pećina, 4. Limska gradina 5. Marosula, 6. Maklavun, 7. Žamnjak, 8. Marvazin, 9. Golaš, 10. Kaž, 11. Pižanovac, 12. Monkaštel, 13. Novi Grad, 14. Parentin, 15. Dvigrad, 16. Kringa, 17. Sveti Petar, 18. Sveta Agata, 19. Kanfanar, 20. Pištine

-
- 1 Dvigrad – Dvograd - Stari grad – Due Castelli**
 - 2 Parentin – Castello Parentino, 144 m n/v**
 - 3 Gradina 255,6, Marosula**
 - 4 Gradišće, 247.0 m n/v, Selina
 - 5 Blogi – Šternjak, Selina
 - 6 Bumberić – Krug, Krunčići
 - 7 Gradine - Limska gradina, 158, Cul di Leme**
 - 8 Sv. Martin 230.5 – S. Martino**
 - 9 Gradina, nalazište zap. od Žuntići**
 - 10 Karaštak 201.8 m n/v, Carasta, M. Carasta (Karastak)**
 - 11 Mrvazin 206.1, M. Versin, Vršin, Monversino, Vrsin, Golaš**
 - 12 V. Golaš , Golaš
 - 13 Kaž , Bale
 - 14 Stari Grad, Krmed
 - 15 Pištine, M. Cernizza, Marići
 - 16 Kortine, Modrušani
 - 19 Kašteljir – Sv. Agata 272, Kanfanar**

-
- A topographic map of a region in Croatia, showing the Kupa river and surrounding areas. The map is marked with green lines indicating specific locations. The locations are numbered 1 through 11, corresponding to the list provided. The map shows various towns, roads, and geographical features. The green lines are drawn over the map, following the course of the river and other features.
- 1 Komunski Krmed (Škrače), Korenići
 - 2 Zad Glavice, Ladići
 - 3 Margarištak, Jural
 - 4 Veliki Bataljevac, Okreti
 - 5 Zanetovac, Okreti
 - 6 Brdo istočno od Mukliža
 - 7 Mukliž, nasuprot Karaštaku
 - 8 Glavica, desno od ceste Sošići-Bale
 - 9 Vrtača kraj Sv. Vetora
 - 10 Baštija
 - 11 Pištine

gradine/kašteliri

1. Imena mjesta motivirana fiziogeografskim karakterom objekta (Brdo, **Glavica**, Gromača, Vrh).
2. Imena mjesta koja kazuju pripadnost tla pojedinim osobama ili kolektivima (Barbolan, Latini, Kozari, **Zanetovac**).
3. Imena mjesta motivirana biljem (Brest, Grabrovac, Lanišće, Monkodonja, **Margarištak**).
4. Imena mjesta motivirana životinjama (Monte Ghiro, Konjski vrh).
5. Imena mjesta motivirana vodama (Boljun, Račice).
6. Imena mjesta koja pokazuju utjecaj čovjeka na zemlju (Kućine, **Kaž**, **Dvigrad**, Salež, Svetica).
7. Imena mjesta koja u sebi nose ideju pripadnosti (Sovinjska brda) .
8. Imena mjesta određena položajem (Osoje, Zagrad, **Zad Glavice**).

1. Imena motivirana fiziogeografskim karakterom objekta:

1.1. Brdo, Glavica, Gromača, Vrh i njihove izvedenice: (poput *Glavica 161.7 - Boncastel*, *Brdo 475 – Skitača*) spadaju:

Vrh, između Marići i Maružini

Glavica, Ladići; **Glavica** – desno od ceste Sošići – Bale.

Brig, sjeverno od Vidulini

Brdo, istočno od Mukliža

1.2. Sastavom i izgledom tla: (poput *Crljene stine* - Premantura, *Pietra Pelosa*, *Beligrad* i *Crni Grad* kraj Lupoglava):

V. Golaš – neznatno izvan granice.

Krug kraj Krunčići – neznatno izvan granice

2. Imena mjesta koja kazuju pripadnost tla pojedinim osobama ili kolektivima.

Ojkonimi motivirani porodičnim i vlastitim imenima (poput Barbolan, Gočan, Mutvoran, Turtijan, Vrčevan):

Zanetovac kraj Okreti

3. Imena mjesta koja pokazuju utjecaj čovjeka na zemlju (uljuđena imena).

3.1. Imena naselja i staništa (poput Kućine, Kortine):

Kaž, Golaš

Kortine, Modrušani

3.2. S funkcijom obrane (poput Straža, Tar/Torre ali i **Gradina** i **Kašteljer** već spomenuti kod prvotne klasifikacije):

Baštija

Hagiotoponimi - uzvisine gradinskog tipa sa svetačkim imenima: Kašteljir /Sv. Agata / Sv. Jakov.

Topografska imena Kanfanarštine:

- izvor za poznavanje određenog prostora;
- odraz povijesnog razvitka, gospodarstva, društvenih odnosa.
- Predstavljaju jezično bogatstvo u dugom vremenskom razdoblju u izmjeni i preslojavanju etnosa.

Lingvistika nam pomaže u pronalaženju jezičnih “relikata”.

- Preslojavanje naroda rezultira slojevitom diferencijacijom **toponima**.
- U njima možemo prepoznati:
3 povijesna i 7 lingvistička sloja.
- Predrimski (Histarski)
- Romanski
- Slavenski
- Predindoeuropski
- Indoeuropski
- Idnoeuropskiilirski
- rimski klasični
- rimski vulgarni
- srednjovjekovni romanski
- srednjovjekovni slavenski

